

Kulturstyrelsens årsmøde 2015 - Strategiske pejlemærker for folkebiblioteker

Introduktion til kerneopgave og mulige strategiske pejlemærker

Læsevejledning: Den definerede kerneopgave er fremhævet i overskriften. De mulige strategiske pejlemærker fremgår under kerneopgaven.

2. Biblioteket skal fremme læring

Biblioteket understøtter oplysning og uddannelse og bidrager til at skabe et samfund af dannede og kompetente borgere. Samfundet er i dag præget af konstante og store forandringer – ikke mindst på grund af den (informations)-teknologiske udvikling. Bibliotekets palet af læringstilbud er bred, og ofte vil der være tale om en glidende overgang mellem inspiration og læring og indirekte læring gennem aktiviteter med et arrangementsagtigt præg. Også borgernes egne aktiviteter på biblioteket vil have læring indbygget, som det er beskrevet i afsnittet om deltagelseskultur og samskabelse under ”4. Biblioteket skal fremme kulturelle aktiviteter” nedenfor. Relevante partnerskaber kan spille en rolle for f.eks. udvikling af kulturtilbud til fremme af sundhed og for lærings- og kulturinitiativer i forbindelse med boligsociale indsatser. Læringen kan tillige have et intuitivt præg, ikke mindst i de såkaldt ’åbne biblioteker’, hvor der ikke er adgang til professionel bistand hele tiden.

Bibliotekernes læringstilbud spænder i praksis bredt. Fællesnævneren er, at det enkelte menneske skal blive i stand til at mestre sit eget liv, og initiativerne strækker sig fra f.eks. sprogstimulering for børn til nyhedslæseklubber og danskaféer for voksne indvandrere, fra biblioteksorientering til læse- og skriveaktiviteter for børn og voksne, fra alle former for workshops og makerspaces til rådgivning og vejledning – herunder også spørgsmål, der vedrører borgerservice.

Understøtte den digitale borger

I takt med den øgede centralisering og større afstand mellem borger og det offentlige bliver også en større del af kontakten med de offentlige myndigheder digitaliseret. Det er afgørende, at borgeren kan benytte sig af de digitale tilbud, der til stadighed overtager flere funktioner fra den direkte myndighedskontakt. Dertil kommer, at medieudbuddet i al almindelighed bevæger sig mod mere digital interaktion, hvilket skaber udfordringer for en del af befolkningen. Bibliotekerne har adresseret denne udvikling med en stor og aktiv indsats for it-læring, og denne opgave bliver ikke mindre væsentlig fremover.

Styrke borgernes mediekompetencer - media literacy

Information er, for de fleste i Danmark, ikke længere en knap ressource. Det er derfor ikke nødvendigvis adgang til information og viden, der er udfordringen, men sortering af og kritisk refleksion over materialet. Både for elever i folkeskolen og mennesker i andre aldersgrupper skal biblioteket derfor bidrage med oplysning og læringstiltag, der kan styrke den enkeltes mediekompetencer. I den forstand er media literacy en grundlæggende forudsætning for at kunne agere i informationsudbuddet og for at træffe kvalificerede valg, men også for at kunne deltage i den demokratiske samtale.

Hertil kommer, at de spor, som den enkelte sætter sig i den digitale verden, er uoverskuelige. Det er vanskeligt for brugerne af nettet at vide, hvem der har og kan få adgang til deres færden og personlige data. I samarbejde med folkeskolen ligger der en stor og væsentlig opgave for bibliotekerne i at bidrage til elevernes, lærernes og andre fagprofessionelles media literacy, f.eks. ved at stille it-platforme og viden til rådighed.